

Jaarstukken 2024

Versie: Ter bespreking Auditcommissie en
Informatieve raad

mei 2025

Niet te kwantificeren risico's

11. Kosten jeugdzorg

Nadere omschrijving risico:

De uitgaven specialistische jeugdhulp blijven een financieel risico vormen, mede als gevolg van de open einde regeling, een stijging in de aantallen jeugdigen en de almaar toenemende complexe problematiek. Daarbij vormen de brede wettelijke taken en de verwijzers die niet onder onze aansturing functioneren zijn complicerende factoren.

Beheersmaatregelen:

Het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS), zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers), professionals en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) stellen samen de Hervormingsagenda Jeugd op. Het huidige jeugdstelsel is niet houdbaar. Daarom werken deze vijf partijen aan de hervormingsagenda om de hulpverlening te verbeteren en het jeugdstelsel beter beheersbaar te maken. De Hervormingsagenda Jeugd beschrijft de aanpak van een grote transitie die we de komende jaren met elkaar moeten maken. De agenda bestaat uit een groot pakket inhoudelijke maatregelen die moeten leiden tot betere en beter passende zorg voor kinderen en gezinnen binnen een stelsel dat houdbaar is voor de toekomst (zowel financieel als in menskracht).

12. Fiscale wijzigingen

Nadere omschrijving risico:

Op 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen van kracht geworden. Als gevolg hiervan zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig indien en voor zover een onderneming wordt gedreven. Met name 'winstgevende' grondexploitaties vormen hierbij een financieel risico. De gemeente Diemen heeft al haar activiteiten voor de vennootschapsbelasting beoordeeld op basis van de relevante ondernemerscriteria. Op basis van deze beoordeling heeft de gemeente Diemen het standpunt ingenomen dat er geen sprake is van vennootschapsbelastingplichtige activiteiten. De Belastingdienst heeft inmiddels een standpunt ingenomen en aangegeven waar het vermoeden bestaat van belastingplichtige activiteiten.

Dit zijn de volgende activiteiten:

- het ophalen van bedrijfsafval;
- de verkoop van reststoffen voortkomend uit de activiteit inzameling van huishoudelijk afval (hierover loopt overleg met de Nederlandse Vereniging van Reinigingsdiensten). De impact van de tussenkomst van een tussenschakel, zoals bijvoorbeeld Rova, is eveneens onderwerp van gesprek;
- het geven van gelegenheid van reclame-uitingen voortvloeiend uit privaatrechtelijke (concessie) overeenkomsten;
- de uitgifte van leningen.

Beheersmaatregelen:

Onze (externe) fiscale adviseur heeft voor Diemen onderzocht of bovenstaande activiteiten leiden tot een belastingplicht. Het blijkt dat met name de concessieovereenkomsten voor de uiting van reclame voor Diemen relevant is. Ondanks dat wij het op voorhand niet eens zijn met de aanslagoplegging doen we vanaf 2016 wel aangifte. Dit om naheffingsrente (8%) uit te sluiten. De gemeente volgt de landelijke ontwikkeling nauwkeurig om te kunnen anticiperen op eventuele relevante ontwikkelingen. In de meerjarenprognose grondexploitaties wordt jaarlijks de vpb-positie van de grondexploitaties vastgelegd.

- Vernieuwen convenant Horizontaal Toezicht

Diemen heeft in 2023 met de Belastingdienst een nieuw convenant afgesloten over 'Horizontaal toezicht'. Dit houdt in dat de processen waar belastingafdracht een rol speelt goed zijn geborgd in de organisatie. Oftewel we moeten fiscaal in control zijn.

Vanaf 2024 zijn de spelregels voor het horizontaal toezicht verscherpt. In afstemming met Duo+ en de Belastingdienst scherpen maken we afspraken waar verbetering mogelijk is en welke fiscale veranderingen er op ons afkomen. De belangrijkste processen zijn de afdracht van btw, loonbelasting en vennootschapsbelasting.

13. Inflatie

Nadere omschrijving risico:

De prijzen en lonen zijn de afgelopen jaren flink gestegen. Waar we normaal rekenden met prijs- en loonstijgingen tussen de één en drie procent is er de afgelopen jaren sprake van prijs- en loonstijgingen tussen de vijf en vijftien procent. Dit heeft z'n weerslag op de koopkracht van onze inwoners maar zeker ook op de financiële positie van de gemeente. De door het Rijk beschikbaar gestelde middelen zijn niet afdoende om de loon- en prijsstijgingen te compenseren. Wanneer de inflatie in deze mate blijft doorzetten dan zullen we daar in de toekomst op moeten anticiperen. Omdat we in 2024 niet alles konden uitvoeren wat we van plan waren, konden we nadelige effecten van de inflatie opvangen.

Beheersmaatregelen:

Bij het opstellen van de begroting 2024 waren we terughoudend met het opvoeren van nieuw structureel beleid. Ditzelfde gold ook voor de begroting 2025. We zijn in 2024 een project "Besparingen en ombuigingen" gestart het structurele financiële meerjarenperspectief gezond te houden.

Frauderisico's

Naast de hiervoor genoemde externe risico's zijn er ook interne risico's, zoals fraude. Fraude kan ernstige gevolgen hebben voor een organisatie, zoals financiële schade, reputatieschade, juridische procedures, boetes of zelfs strafrechtelijke vervolging. Om fraude te beheersen en de risico's te verlagen, is het belangrijk dat we beschikken over een effectief stelsel van frauderisicobeheersing. Het stelsel moet aansluiten bij de omvang en de complexiteit van onze organisatie en periodiek worden geëvalueerd en verbeterd.

Onze gemeente kent diverse instrumenten en regelingen ter voorkoming van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. Er is een integriteitsregeling en er zijn gedragscodes vastgesteld. In 2025 voegen we daar een regeling misbruik en oneigenlijk gebruik aan toe.

In de processen, procedures en interne controles is er aandacht voor de voorkoming van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik, en er is aandacht voor risicomanagement in brede zin. Bij het opstellen van een interne controleplan 2025 actualiseren we de frauderisico's en nemen deze mee in de verbijzonderde interne controles. Dit geldt ook voor de controles op misbruik en oneigenlijk gebruik. Voornemen was om dit in 2024 te doen. Omdat we dit gezamenlijk met de andere DUO-organisaties doen is de start en doorlooptijd iets uitgesteld. Bij de actualisatie van de analyse zijn geen nieuwe frauderisico's geïdentificeerd. Ook tijdens de Verbijzonderde Interne Controle is in 2024 geen fraude geconstateerd.